

ЗМІСТ

Передмова.....	7
Покликані свободою. Д. Строцев	11
Краса як заклик	15
Богослов'я зустрічі	35
Богослов'я спілкування	71
Лик і ликування	101
Подолання насильства	129
Естетика мислення	165
Дотик Іншого та хвала	195
Додаток. Д. Строцев. Усне кіно	219
Про автора	232

ПЕРЕДМОВА

Текст, контекст і підтекст цієї книги я б метафорично описав за допомогою картини, яку побачив на одній з вулиць Києва після чергового прильоту балістичної ракети. Це був магазин флористики, що опинився в зоні удару. Шибки і двері вибито ударною хвилею. Замість вікна – фанера з написом: «Навіть у війни розквітають квіти». Саме його зробив би епіграфом до зібраних у книзі есеїв, що

наче квіти у зруйнованому магазині флористики.

До існуючої, на жаль, здебільшого трагічної картини України у світовому сприйнятті як країни, що потерпає від брутальної агресії, книга додає привабливий інтелектуально-естетичний вимір. Вона переконує, що українські філософські та богословські ідеї заслуговують не лише

на емпатію через страждання українців, але й на симпатію через красу самих цих ідей. Краса ідей Олександра Філоненка у тому, що він пише про красу у двох іпостасях: філософській і богословській. Вони органічно поєднуються у його творчості, утворюючи певну синтезу.

Власне, синтеза й інтегрування – це основа авторського методу Олександра Філоненка, хоча сам він, ймовірно, заперечував би його існування. Філоненко бере інтеграли з близьких йому традицій і творчо синтезує на їх основі те, що, можливо, колись назвуть традицією Олександра Філоненка. Хоча сам він, напевно, знову заперечуватиме навіть можливість такої традиції.

Що ж то за традиції, що з них синтезує автор? Вони патристичні, феноменологічні, персоналістичні й теоестетичні. А також євхаристійні у всіх сенсах цього слова – від вузького сенсу найголовнішого християнського таїнства й еклезіології, яку це таїнство визначає, до вдячності як загального модусу християнського життя.

Збірка, незважаючи на свою певну фрагментарність, дозволяє встановити локацію нашого українського філософа та богослова на інтелектуальній мапі світу. Точніше, вона демонструє його рух цією мапою. Як філософ він рухається у річищі європейської континентальної традиції. Як богослов – перетинається з теологічними траєкторіями сучасних православних мислителів здебільшого зі Сполучених Штатів Америки та Великої Британії. Філоненко

перевіряє, куди йти далі, не лише за картами і книжками, а й за зорями над головою. Його думки – це результат не самих лише інтелектуальних рефлексій, а й глибокого внутрішнього життя.

Збірка демонструє, що сучасні українські філософія і богослов'я стали невід'ємною та візуально впізнаваною частиною європейського і світового ландшафту ідей. Культивування філософії та теології на цьому ландшафті – це теж частина опору агресії. Хоча сам Олександр Семенович навряд чи описував би роботу, яку він робить, саме такими термінами. Ця книга – також промінь надії для тих, хто щодня потерпає від ворожих атак. Вона, як та фраза на посіченому уламками флористичному магазині, дає можливість видихнути кожному, хто її прочитає.

Архімандрит Кирило Говорун